*בית שמאי היא דאמרי מעין אחד הוא וסתם לן תנא כב"ש סתם ואחר כך מחלוקת הוא וכל *סתם ואח"כ מחלוקת אין הלכה כסתם ואבע"א מי קתני מבקשת לישב יושבת קתני אי יושבת מאי למימרא מהו דתימא תיבדוק דדילמא קבעה לה וסת קמ"ל דמעין טהור למעין טמא לא קבעה הניחא ללוי דאמר שני מעינות הם אלא לרב דאמר מעין אחד הוא תבדוק דילמא קבעה לה וסת אפילו הכי מימי טהרה לימי טומאה לא קבעה: ומשמשת בעדים וכו': תנן התם *תינוקת שלא הגיע זמנה לראות ונשאת ב"ש אומרים נותנין לה ארבע לילות וב"ה אומרים *עד שתחיה המכה אמר רב גידל אמר שמואל לא שנו אלא שלא פסקה מחמת תשמיש וראתה שלא מחמת תשמיש ׳אבל פסקה מחמת תשמיש וראתה טמאה עבר לילה אחת בלא תשמיש וראתה טמאה נשתנו מראה דמים שלה טמאה מתיב ר' יונה ובתולה שדמיה טהורים אמאי תשמש בעדים דדילמא נשתנו מראה דמים שלה אמר רבא אימא רישא חוץ מן הנדה והיושבת על דם טוהר הוא דלא בעיא בדיקה אבל בתולה שדמיה טהורין בעיא בדיקה אלא קשיין אהדדי כאן ששמשה דאימא שמש עכרן כאן שלא שמשה תניא נמי הכי בר"א שלא פסקה מחמת תשמיש וראתה שלא מחמת תשמיש אבל פסקה מחמת תשמיש וראתה טמאה עבר לילה אחת בלא תשמיש וראתה טמאה נשתנו מראה דמים שלה טמאה: פעמים היא צריכה וכו': א"ר יהודה אמר שמואל לא שנו אלא לטהרות אבל לבעלה מותרת פשיטא שחרית תנן אלא אי אתמר אסיפא אתמר ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה א"ר יהודה אמר שמואל לא שנו ׳אלא באשה עסוקה בטהרות דמגו דבעיא בדיקה לטהרות בעיא נמי בדיקה לבעלה אבל אינה עסוקה בטהרות לא בעיא בדיקה מאי קמ"ל תנינא *׳כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן אי ממתני' הוה אמינא הני מילי באשה שיש לה וסת אבל אשה שאין לה וסת בעיא בדיקה והא מתני' באשה שיש לה וסת עסקינן מתני' בין שיש לה וסת בין אין לה וסת והא קמ"ל דאע"ג דיש לה וסת ׳מגו דבעיא בדיקה לטהרות בעיא נמי בדיקה לבעלה והא אמרה שמואל חדא זימנא *דאמר רבי זירא אמר רבי אבא בר ירמיה אמר שמואל אשה שאין לה וסת אסורה לשמש עד שתבדוק ואוקימנא *בעסוקה בטהרות *חדא מכלל חברתה אתמר *)תניא נמי הכי בר"א לטהרות אבל לבעלה מותרת ׳בר"א שהניחה בחזקת טהורה אבל הניחה בחזקת טמאה לעולם היא בטומאתה׳ עד שתאמר לו טהורה אני

בעא

*) לקמן טו:

ב"ש היא דאמרי. בפרק בנות כותים* מעין אחד הוא: יושבת קתני. שכבר נכנסו ימי טוהר: דילמא קבעה לה וסת. תוך שמונים דנקבה ג' ראיות מעשרים לעשרים לרשב"ג ולרבי ב' ראיות משלשים לשלשים שכשיכלו ימי טוהר ה"ל וסת לעשרים: המכה. מכת בעילה דכל זמן שהיא רואה דם מחמת תשמיש דם בתולים הוא: לא שנו. אבית הלל קאי: שלא פסקה. ממראות דם: מחמת תשמיש. דכל זמן שמשמשה ראתה: וראתה שלא מחמת תשמיש. כלומר אפילו מורה וראתה ביום שלא מחמת תשמיש מחזקינן לה בדם בתולים הואיל ומחמת תשמיש לא פסקה: אבל פסקה מחמת תשמיש. ששמשה פעם אחת ולא ראתה ואחרי כן ראתה בין שראתה מחמת תשמיש בין שלא ראתה מחמת תשמיש טמאה דאמרינן כיון דבשעת תשמיש פסקה פעם אחת רגלים לדבר שהבתולים כלו ככר וזה ממקום טמא ירד: נשתנו מראה דמים. ממראה דם בעילה ראשונה: תשמש בעדים. אחד לפני תשמיש ואחד לאחר תשמיש: כאן ששמשה. הא דקתני שאינה משמשת בעדים משום דשמשה עכשיו דלאי נמי חזיא לאחר תשמיש ונשתנו מראה הדם טהורין*: דאימור שמש עכרן. אבר התשמיש: כאן שלא שמשה. הא דאמר נשתנו מראה דמים שלה טמאה שלא שמשה היום אלא בטהרות עסקה סמוך לבדיקה הילכך לענין טהרות שחרית וערבית בעיא בדיקה ולפני תשמיש היינו טעמא דלא בעיא בדיקה דכיון דלאחר תשמיש לא בעיא בדיקה לפני תשמיש נמי לא אצרכוה רבנן דאמרינן לקמן (יב.) כל לבעלה לא בעיא בדיקה אלא מגו דבעיא בדיקה לאחר תשמיש לטהרות בעיא נמי בדיקה לפני תשמיש לבעלה והכא ליכא מגו. לישנא אחרינא כאן ששמשה לאחר תשמיש ראשון לא בעיא בדיקה ואפילו שחרית וערבית ואפילו נשתנו אימור שמש עכרן והא דתני נשתנו טמאין כשלא שמשה לאחר לילה הראשון ולאו טעמא הוא דא"כ אפילו לא נשתנו נמי טמאה דהא עברה עליה לילה אחת בלא תשמיש אמרינן לעיל דטמאה: לא שנו. הא דתנן שחרית וערבית בודקת: אבל לבעלה מותרת. בלא בדיקה: פשיטא שחרית תנן. דטהרות הוא דהא אין משמשין מטה ביום*: מגו דבעיא בדיקה לטהרות. לאחר תשמיש שמא ראתה לאחר תשמיש מחמת תשמיש: בעיא נמי בדיקה לבעלה. לפני תשמיש: הא נמי תנינא. במתני' פ"ב (לקמן טו.): בחזקת טהרה לבעליהן. ומתניתין דקתני לענין בדיקה על כרחך הכי מתרצת לה מתניתין דהכא בעסוקה בטהרות והתם בשאינה עסוקה בטהרות: והא מתני' דהכא ביש לה וסת עסקינן. דקתני ואע"פ שאמרו דיה שעתה וכו' והא ודאי בשיש לה וסת ועלה מיירי שמואל ואמר אבל לבעלה מותרת אבל אין לה וסת לא קאמר: בין יש לה בין אין לה. דכיון דלאחר יש לה וסת בעיא בדיקה כ"ש דאין לה וסת ואכולהו קאמר שמואל אבל לבעלה מותרת. והא דאיירי מתניתין ביש לה וסת הא קא משמע לן דאף על גב כו': והאמר שמואל חדא זימנא. דאפילו אין לה וסת לא בעיא בדיקה לבעלה אלא אם כן רגילה לעשות טהרות: ואוקימנא. לקמן (יב.): במה דברים אמורים. דבעיא בדיקה: לטהרות. כלומר בעסוקה בטהרות אבל לבעלה גרידא שאינה עסוקה בטהרות לא:

כשיעור

אלא לרב דאמר מעין אחד הוא תבדוק. הוה מצי לשנויי דרב מוקי במבקשת לישב אלא דניחא ליה לשנויי אליבא דתרוייהו מתני' כמעין אחד: **אפילו** הכי מימי טהרה לימי טומאה לא קבעה. ואין להקשות לר"א דאמר* כל אשה שעברו עליה ג' עונות סי' תבדוק בימי טוהר שמא תפסוק ג' עונות דהכי נמי מימי טהרה לימי טומאה לא מקרי הפסקה:

ומשמשת בעדים. אארבע נשים ואאשה שיש לה וסת קאי: **שלא** פסקה מחמת תשמיש. דכל פעם שמשמשת רואה אפילו תשמיש מופלג מחבירו חדש או שלשה חדשים אי דם תשמיש ומיהו כדאמר בפ' בתרא (לקמן סה:) מעשה ונתן לה רבי ד' לילות מתוך שנים עשר חדש ומי שמשה בלילה וראתה למחרתו או בלילה שלאחר כך בלא תשמיש טהורה אבל אם ראתה יום שני לשמשה טמאה כדקאמר עבר עליה לילה אחת בלא תשמיש כו' וביום תשמיש נמי אם נשתנו מראה דמים שלה אבל אחת טמאה ואם פסקה מחמת תשמיש וראתה אחרי כן אפילו באותו יום בין בתשמיש בין בלא תשמיש טמאה דודאי חיתה המכה וכלו בביאה ראשונה כל דמי בתולים ואפילו *לרב אסי דאמר בפרק בתרא (סס:) בעל ולא מצא דם וחזר ובעל ומצא דם טהורה הייתה משום דאימא בביאה ראשונה בעל בהטייה כשמואל אבל הכא דבביאה ראשונה מצא דם ובשניה לא מצא דם ודאי חיתה המכה:

כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן. פירשתי לקמן פ"ב (דף טו.):

חדא מכלל חברתה איתמר. פי' רשב"ם דהך דהכא איתמר מכלל ההיא דלקמן ואין נראה דבההיא לא פירש שמואל דאיירי בעסוקה בטהרות אלא רבא דייק בפירקין מדלא מפליג ליה רבי ירמיה בר אבא לרבי זירא בין יש לה וסת לטהרות בעיא בדיקה לבעלה לא בעיא בדיקה אין לה וסת לבעלה נמי בעיא בדיקה ש"מ קסבר שמואל כל לבעלה לא בעיא בדיקה לכך נראה לפרש דההיא איתמר מכלל הך דהכא ומשום דרבי ירמיה בר אבא הוה ידע מהך דהכא דאף אין לה וסת לא בעיא בדיקה לבעלה לא מפליג לרבי זירא הכי:

תניא נמי הכי כו'. אבל לבעלה מותרת וא"ת ודילמא דוקא ביש לה וסת איירי וי"ל מדתני סיפא אבל הניחה בחזקת טמאה מכלל דמיירי באין לה וסת דאי ביש לה וסת דוקא ה"ל לפלוגי בדידה אפילו אם הניחה בחזקת טהורה אם אין לה וסת כו' אלא משום דאף באין לה וסת לא משכחת טמאה לבעלה אלא בהניחה בחזקת טמאה ובסמוך בברייתא דאמרינן ושעלין כו' דקתני נמי אבל הניחה בחזקת טמאה אע"ג דביש לה וסת מיירי היינו משום דבהניחה בחזקת טמאה אשמועינן אפילו עבר עונה טמאה עד שתאמר טהורה אני אבל הניחה בחזקת טהורה באין לה וסת היכא דעברה לא בעיא בדיקה דכיון דבא מן הדרך מסתמא תובעה ואמרינן לקמן (דף יב.) כיון שתבעה אין לך בדיקה גדולה מזו וה"ר יהודה בן הר"ר י"ט כתב דרישא דברייתא זו הכי איתא בתוספתא מעוברת ומניקה בתולה טהור פירוש אפילו לרבי עקיבא דאמר לעיל בתולה דם ומטמאה בועלה למפרע וכל אשה שיש לה וסת וכן שאר כל הנשים פי' דאין להן וסת דאין סברא לפרש בתולה וזקנה דאם כן הוה תני להו בהדי מעוברת ומניקה דרישא מטמאות במגע פירוש לטהרות וטהורות לבעליהן אלמא בברייתא מיירי דאין לה וסת:

נמי

יג א מיי' פ"ח מהלכות איסורי ביאה הלכה יא סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סימן קצו סעיף [illegible] קפז סעיף יג:

יד ב מיי' שם [illegible] סמג שם טוש"ע יו"ד סימן קפח סעיף יד [ועי' בתוס' [illegible]]

טו ג מיי' פ"ד מהלכות מטמאי משכב ומושב הל' ב:

טז ד מיי' פ"ח מהלכות איסורי ביאה הלכה ו [illegible] סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סימן [illegible]:

יז ה מיי' פ"ד מהל' מטמאי משכב ומושב הל' ז:

יח ו מיי' פ"ד מהל' איסורי ביאה [illegible] סמג שם טוש"ע יו"ד [illegible] סימן קפה סעיף ג [illegible]:

ז [מוש"ע יו"ד סימן קפה סעיף ג]

צ"ל לרב אסי

◆

מוסף רש"י

תינוקת שלא הגיע זמנה לראות. במסכת נדה (ה.) אמר לימתי הגיע זמנה לראות משיגיעו ימי הנעורים (כתובות ו.).

נותנין לה ארבע לילות. לשמש, ואפילו רואה אמרינן דם בתולים הוא (לקמן סד:) שכל דמים שמראה כאן מחמת תשמיש מחזקינן להו כדם בתולים (כתובות ו.).

עד שתחיה המכה. כל זמן שאינה משמשת בלא דם לא חיתה המכה (שם).

כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן. בלא בדיקה, שלא הוזכרה בדיקה אלא לעסוקה בטהרות (לקמן טו.).

◆

תוספי הרא"ש

כדאמרינן בפרק בתרא שנתן לה ד' ד' לילות [illegible] דברייתא [illegible] ולא פסקה מחמת תשמיש כל ראיות של אותו יום טהורות אפילו שלא מחמת תשמיש אבל ראיות של מחרת לא: אמאי תשמש בעדים. דלמא נשתנו מראה דמים שלה [illegible] בשלא הגיע זמנה [illegible] בדיקה [illegible] הרי היא בחזקת טהורה ואין הנשים [illegible]: איסור שמש עכרן. [illegible]: פשיטא שחרית. [illegible]: אלא אי איתמר אסיפא איתמר. ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה. מכאן נראה הא דקתני מתני' ומשמשת בעדים היינו לאחר תשמיש [illegible] ולא כפי' רש"י שפירש אחד לפני תשמיש ואחד לאחר תשמיש [illegible] אלא אי איתמר ארישא איתמר ומשמשת בעדים [illegible] ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה [illegible] בעדים: אי מתני' ה"א ה"מ באשה שיש לה וסת והא דקתני כל הנשים היינו בין ערות בין ישנות: ואוקימנא בעסוקה בטהרות. וא"ת והלא לא פירש שמואל בדבריו בהדיא דאיירי בעסוקה בטהרות אלא דר' אבא והא דאוקים ליה דשמואל איירי ברבי י"ל דהיינו דקא משני חדא מכלל חברתה אתמר דר' אבא נמי לא קים ליה אלא מתוך דהכא א"נ ר' אבא קים ליה שפיר דשמואל[פי"ש] בדבריו בעסוקה בטהרות: בר"א בטהרות. תימה מאי תניא נמי הכי דילמא באשה שיש לה וסת איירי וי"ל דסמיך ארישא דברייתא השנויה בתוספתא מעוברת ומניקה בתולה טהור. וכל אשה שיש לה וסת ושאר כל הנשים מטמאות במגע וטהורות לבעליהן בר"א שהניחה בחזקת טהורה פי' בתולה טהור אפילו לר' עקיבא דאמר לעיל דרואות [illegible] מטמאה את בועלה. וכל אשה שיש לה וסת ושאר כל הנשים. פי' אפילו אין להם וסת מטמאות במגע לטהרות וטהורות לבעליהן כלומר מותרות לבעליהן בלא בדיקה:

כדי

תוספי הרא"ש

עד שתחיה המכה. [illegible] בלילה אחת ונותנין לה עד שלשה לילות בימי נערות כדאיתא לקמן בפרק בתרא. ולעיל פריש' דבכל ד' לילות אפילו היתה טהורה. וי"ל דהוא דחשבינן כל ימי קטנות אותו היינו בשלא פסקה מחמת תשמיש ותי"ל דהוא דקאמרי ב"ה עד שתחיה המכה היינו בין תוך ד' לילות בין לאחר ד' לילות. והא דתנן לקמן גבי תינוקת [illegible] ב"ה אומרים עד מוצאי שבת ד' לילות היינו בשלא חיתה המכה. וא"ת א"כ תבדוק שמא פסקה מחמת תשמיש וי"ל דלא מצינו בדיקה כזאת דלא מרגיא למשמשתה עכשיו אלא שאם תראה אחרי כן שתחיה טמאה. אע"ג דלעיל מצרכינן בדיקה משום וסת לא דמי דהתם הוא לקבוע לה וסת כל ימיה כל זמן שלא תקנה: עברה עליה לילה אחת בלא תשמיש וראתה טמאה ודוקא בו ביום שאין בו תשמיש אבל למשה ביום של אותו היום מטהרת אם לא פסקה מחמת תשמיש כדאמרינן